

Nota 01 van Inlichtingen (Selectiefase)

Ontwerpteam Onderwijslocatie Laan op Zuid

2021/FIT/EU/026

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
1	Selectieleidraad	18	Bij K-1 Architectonisch ontwerp (p.18 in selectieleidraad) wordt gevraagd naar een onderwijsvoorziening voor HO. Officieel valt daar ook een universiteit onder. Graag bevestiging dat we een universiteit kunnen opvoeren bij K-1.	Tot het hoger onderwijs (HO) behoort het hoger beroepsonderwijs (HBO) en het wetenschappelijk onderwijs (WO). Een referentieproject van een universiteit behoort inderdaad tot de categorie HO.
2	Selectieleidraad	18	Voor K-1 hebben we een geschikt project waarvan de bouw voor circa 60% is afgerond. Vanwege de omvang en looptijd van het project is het DO in september 2016 afgerond. Gaat u ermee akkoord dat het DO in 2016 moet zijn afgerond? Of anderszins dat een gebouw in de realisatiefase mag worden opgevoerd? Het zou immers jammer zijn als een gebouw dat nog niet eens 100% is opgeleverd, al te oud wordt bevonden.	De 'leeftijd' van een projectreferentie is in Tabel 3 eenduidig bepaald aan de hand van de afronding van het DO (niet ouder dan 5 jaar voorafgaand aan de publicatiedatum van deze aanbesteding: 11-10-2021). Dit is al ruimer gesteld dan de gebruikelijke minimumperiode van drie jaar. In welke fase van uitvoering het referentieproject zich bevindt, is niet relevant voor het bepalen van de 'leeftijd'. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
3	Selectieleidraad	4.1.3, S3	Voor selectiecriteria S3 zijn een aantal beoordelingsaspecten omschreven waaronder "de mate waarin het ontwerp een energieneutraal gebouw betreft". Dit betreft dan alleen een onderdeel energie, een duurzaam gebouw is veel breder dan dat. Kan dit daarom ook gelezen worden als de mate waarin duurzaamheid geïntegreerd is in het gebouw, eventueel met gebruik maken van een duurzaamheidslabel zoals GPR, BREEAM etc. (zonder dat er een energieneutraal gebouw gerealiseerd is). Met andere woorden, kan een onderwijsgebouw met eventuele duurzaamheidscertificering even goed scoren als een energieneutraal gebouw?	Dit beoordelingsaspect ziet op de mate waarin het gebouwontwerp energieneutraal is. De andere door u genoemde aspecten inzake duurzaamheid, zoals een label of certificering maken geen onderdeel uit van het beoordelingskader van S-3.
4	Selectieleidraad	4.1.3, S3	Voor selectiecriteria S3 zijn een aantal beoordelingsaspecten omschreven waaronder "De mate waarin aantoonbaar sprake is van een integraal ontwerp door conceptuele afstemming en inpassing van bouwkundige en constructieve elementen en technische gebouwinstallaties (integratie van functies)". Dit aspect lijkt meer te passen bij de architect dan bij de installatieadviseur, kunnen wij volstaan met een beschrijving ten aanzien van de integratie van de installaties in het ontwerp?	Omdat het selectiecriteria S-3 het installatietechnisch ontwerp betreft, ziet dit beoordelingsaspect inderdaad op de integratie van de installaties met andere disciplines (bouwkunde en constructies) in het ontwerp.
5	Selectieleidraad	4.1.3, S3	Voor selectiecriteria S3 zijn een aantal beoordelingsaspecten omschreven waaronder "De mate waarin in het ontwerp voorziet in een goed binnenklimaat met installatiearme oplossingen". Een flexibel gebouw dat aanpasbaar is aan toekomstige veranderingen strookt vaak niet met de wens om een installatiearm gebouw te maken. Daarom is het lastig om aan beide eisen te voldoen. Kunt u aangeven wat voor u zwaarder weegt, flexibiliteit of installatie arm?	De AD is van mening dat deze aspecten elkaar niet hoeven te bijten. Als voorbeeld kan gedacht worden aan bouwkundige oplossingen die in de zomer de zoninstraling voorkomen, waardoor het gebouw minder gekoeld hoeft te worden. Voorts wordt benadrukt dat er sprake is van een integrale beoordeling, zie § 4.1.4 van de Selectieleidraad.
6	Selectieleidraad	3.3.2 / p 18	Het valt ons op dat u veel verschillende eisen stapelt in 1 kerncompetentie. Wij kunnen onze ervaring met alle gevraagde eisen aantonen, maar niet in de combinaties die u nu stelt voor KC1 en KC 2. Staat u toe dat wij de eisen gevraagd bij KC 1 en KC 2 (ervaring HO, ervaring VO/MBO, minimaal 7000m2 bvo, minimaal 5 bouwlagen en interieurontwerp) mixen zodat wij onze ervaring op deze ontwerptheema's aan kunnen tonen zonder dat we het maximaal toegestane referenties van twee projecten overschrijden?	Het is niet toegestaan om eisen tussen kerncompetenties over en weer te mixen. De vermelde eisen bij een kerncompetentie zijn er om te waarborgen dat de gevraagde kerncompetentie is uitgevoerd bij een opdracht of een gebouw van een bepaalde soort en omvang. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
7	Selectieleidraad	3.3.2. Kerncompetenties - K-1	Voor deze referentie vraag u een nieuwbouw onderwijsgebouw voor HO. Kunt u aangeven of dit een referentieproject met minimaal HO onderwijs is en of een onderwijsgebouw voor WO/Universiteit voldoet aan deze eis?	Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
8	Selectieleidraad	pagina 18, 3.3.2. kerncompetenties	In K-1: Architectonisch ontwerp (onderwijsgebouw HO1) vraagt u om een referentie van 5 bouwlagen. Moet deze referentie bestaan uit 5 lagen onderwijsprogramma, of mag dit bijvoorbeeld ook parkeren zijn of een technische verdieping?	De functie van de bouwlagen is hier niet relevant. Andere functies dan onderwijsprogramma zijn toegestaan, mits behorende tot het programma van het onderwijsgebouw.
9	Selectieleidraad	3.3.2	Kerncompetenties blz. 20/35: Voor alle referenties geldt dat het definitief ontwerp dient te zijn afgerond in de periode van (maximaal) vijf jaar voorafgaand aan de publicatiedatum van deze aanbesteding. Onderwijsprojecten van deze omvang hebben vaak lange doorlooptijden. Bent u bereid om de termijn te verlengen naar (maximaal) zeven jaar voorafgaand aan de publicatiedatum?	Zie het antwoord op vraag 2.
10	Selectieleidraad	1.2 Algemeen	Kunt u aangeven hoeveel mensen er van uit de Hogeschool, BOOR en de gemeente betrokken zijn bij de beoordeling?	De beoordelingscommissie bestaat uit vijf beoordelaars en twee procesbegeleiders.
11	Selectieleidraad	2.5 Scope van de Opdracht	In de uitvraag staat: In de inschrijvingsfase worden de geselecteerde ontwerpteams uitgenodigd binnen die ontwerpkeaders een (integraal) structuurontwerp te ontwikkelen. Is er een vergoeding beschikbaar voor werkzaamheden (oa het opstellen van een structuurontwerp) van het ontwerpteam tijdens de dialoofase en gunningsfase? Zo ja, hoe hoog is deze vergoeding? En geldt deze vergoeding voor alle 5 geselecteerde partijen die meedoen in de dialoofase en gunningsfase?	Zie § 5.3.4 van de Selectieleidraad. (Overigens nemen maximaal drie geselecteerde Gegadigden deel aan de Dialoofase.)
12	Selectieleidraad	2.5 Scope van de Opdracht	Wordt het ontwerpteam betrokken in de selectie van de aannemer?	Het ontwerpteam levert een bijdrage aan de aanbestedingsprocedure van de uitvoerende partijen. De precieze taak en rolverdeling is op dit moment nog niet bekend.
13	Selectieleidraad	2.6 Waarde en omvang van de opdracht	De bouwkosten worden geraamd op 50 miljoen. De advieskosten voor het gehele ontwerpteam voor de volledige opdracht worden ingeschat op 3 miljoen Euro. Dit is 6% van de bouwkosten. Is dit bedrag correct? Voor een compleet ontwerpteam bestaande uit de disciplines architectuur, constructies, installaties, bouwfysica en brandveiligheid wordt doorgaans 10% van de bouwkosten gerekend. Bent u bereid het honorarium aan te passen naar een meer marktconform honorarium?	Na heroverweging wordt de raming van de opdrachtwaarde (§ 2.6) van ca. 3 miljoen euro verhoogd naar ca. 4,25 miljoen euro. Dit leidt er toe dat de hoogte van de Social Return verplichting van de gemeente Rotterdam (§ 2.8.1.) naar rato hoger zal zijn.
14	Selectieleidraad	K-1 architectonisch ontwerp	Bent u, om meer partijen in staat te stellen mee te doen met deze aanbesteding, bereid om de eis voor 5 bouwlagen te verlagen naar 3 bouwlagen?	Bij de bepaling van het aantal bouwlagen van het referentieproject tellen ook begane grond en eventuele ondergrondse bouwlagen mee. Gelet op de onderhavige ontwerpogave vinden wij de eis van 5 bouwlagen gerechtvaardigd en proportioneel. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
15	Selectieleidraad	K-1 architectonisch ontwerp	Bent u, om meer partijen in staat te stellen mee te doen met deze aanbesteding, bereid om de eis voor een onderwijsgebouw te verruimen tot een utiliteitsgebouw?	Vanwege de functie en het gebruik van het gebouw in relatie tot de onderhavige ontwerpogave, vinden wij de eis van een onderwijsgebouw voor HO essentieel voor deze kerncompetentie. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
16	Selectieleidraad	K-1 architectonisch ontwerp	Bent u bereid om de eis voor een nieuwbouw onderwijsgebouw voor HO te verruimen naar een verbouwing van een onderwijsgebouw voor HO?	Vanwege de functie en het gebruik van het gebouw in relatie tot de onderhavige ontwerpogave, vinden wij de eis van een nieuwbouw onderwijsgebouw voor HO essentieel voor deze kerncompetentie. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
17	Selectieleidraad	K-2 architectonisch ontwerp	Bent u, om meer partijen in staat te stellen mee te doen met deze aanbesteding, bereid om de eis voor een onderwijsgebouw te verruimen tot een utiliteitsgebouw?	Vanwege de functie en het gebruik van het gebouw in relatie tot de onderhavige ontwerpogave, vinden wij de eis van een onderwijsgebouw voor VO/MBO essentieel voor deze kerncompetentie. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
18	Selectieleidraad	5.4.3. Beoogd proces Gunningsfase	In 5.4.3 wordt het beoogde proces voor de gunningsfase omschreven. Kunt u meer specifiek zijn over wat er van partijen wordt verwacht en welke documenten moeten worden ingeleverd?	De producten die deel uitmaken van de inschrijving bestaan uit een structuurontwerp en een plan van aanpak. Een overzicht van informatie of documenten die moeten worden versterkt, is op dit moment nog niet beschikbaar.
19	Selectieleidraad	5.4.3. Beoogd proces Gunningsfase	In 5.4.3 wordt het beoogde proces voor de gunningsfase omschreven. Kunt u aangeven hoe uiteindelijk geselecteerd wordt?	Een uitwerking van het gunningsmodel zal bij aanvang van de Dialoofase worden verstrekt.
20	B-11 Conc. Overeenk.	4.3	Deze resultaatsverplichting is disproportioneel. Mede gezien de huidige ontwikkelingen in de bouwmarkt als het gaat om materialen prijzen. Maar ook mogen we niet afwijken van de door u opgestelde en goedgekeurde uitgangspunten conform paragraaf 3.4. Hoe kunnen wij in deze fout zitten als we wel binnen de gestelde uitgangspunten ontwerpen maar toch de bouwkosten duurder worden?	Het gaat hier om de verplichting om tijdig en gedurende het ontwerpproces te identificeren of de voorgestelde ontwerp oplossingen en -uitwerkingen het taakstellende budget te boven (dreigen te) gaan. Als daarvan sprake is, dient opdrachtnemer deze te identificeren en kenbaar te maken aan opdrachtgever zodat opdrachtgever in staat wordt gesteld bij te sturen/ keuzes te maken voordat een onomkeerbare situatie ontstaat.
21	B-11 Conc. Overeenk.	6.5	in artikel 6.5 maakt u de opdrachtnemer aansprakelijk voor de fouten van derden en voert u ook een omkering van de bewijslast in. Beide zaken zijn voor ons niet acceptabel en wij verzoeken u derhalve e.e.a. zo te formuleren dat de opdrachtnemer enkel aansprakelijk is voor zijn eigen adviezen en producten en de omkering van de bewijslast vervalt.	De AD is niet bereid om deze bepaling aan te passen, aangezien het hier een integraal ontwerp team betreft.
22	B-11 Conc. Overeenk.	11.3	In artikel 11.3 lijkt u een verhoogde waarschuwingsplicht op te leggen aan de adviseur. Graag verzoeken wij u dit terug te brengen naar de gebruikelijke standaard van klaarblijkelijke onjuistheden en dergelijke.	De AD is niet bereid om deze bepaling aan te passen, gelet op de aard, omvang en duur van de werkzaamheden van de Adviseur.
23	Selectieleidraad	2.6	Waar is het genoemde honorarium op gebaseerd?	De raming van de opdrachtwaarde is bijgesteld (zie het antwoord op vraag 13) en is gebaseerd op vergelijking met andere ontwerp opdrachten en consultatie van deskundigen.
24	Selectieleidraad	2.6	Uitgaande van €3.000.000 en een bouwsom van €50M betekent dit 6% van de bouwsom en dit is niet marktconform. Bent u bereid het honorarium aan te passen naar een marktconform niveau?	Zie het antwoord op vraag 13.
25	Selectieleidraad	pagina 20, referentietermijn	U stelt dat voor alle referenties geldt dat het definitief ontwerp afgerond moet zijn in een periode van maximaal 5 jaar voorafgaand aan de publicatiedatum. Door deze classificatie (Definitief ontwerp en maximaal 5 jaar) in combinatie met de benoemde deelcompetenties (omvang, bouwlagen, soort onderwijs) zien wij dat er een beperkt aantal projecten zijn in de afgelopen jaren die aan deze voorwaarden voldoen. Hierdoor zullen veel partijen beperkt worden in de mogelijkheid tot deelname terwijl zij kwalitatief hoogwaardige projecten als referentie kunnen aandragen die de kerncompetenties evenaren of zelfs overstijgen. Bent u bereid om de criteria te verruimen tot afgerond ontwerp en/of oplevering in een periode van maximaal 5 jaar onderwijsjaren (oftewel tot aan augustus/september 2016)?	Zie het antwoord op vraag 2.
26	Selectieleidraad	3.2.1. Aansprakelijkheid sverzekering	"Ten slotte moet de verzekering schade dekken die voortvloeit uit het handelen en uit het nalaten van activiteiten die aan de Opdracht voorafgaan, voor zover deze activiteiten een relatie kunnen hebben met de Opdracht." Dit onderdeel is niet te verzekeren. We vragen u deze passage te verwijderen.	De AD bedoelt met deze zin dat de verzekering ook schade dient te dekken (waar u in principe al verantwoordelijk voor zou zijn) voor activiteiten voorafgaand aan deze opdracht die een relatie hebben met deze opdracht. Bijvoorbeeld indien u een maquette zou moeten maken in het kader van een opdracht en deze door uw toedoen schade berokkent aan de gemeente. Of indien u al begint met de uitvoering voordat er een overeenkomst is getekend.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
27	Selectieleidraad	5.1.1	Indien de gegadigde voor een referentieproject een beroep doet op een zusterbedrijf met een eigen juridische status doch behorende bij hetzelfde concern, dient dit zusterbedrijf dan als derde te worden opgevoerd, of kan gegadigde de referentie als eigen referentie rekenen omdat het zusterbedrijf tot hetzelfde concern behoort	Een zusteronderneming die een zelfstandig rechtspersoon is, dient als derde te worden opgevoerd.
28	B-11 Conc. Overeenk.	6.11	Aangezien de adviseur dient mee te denken en mee te werken aan aanpassingen van het ontwerp om deze binnen budget op te leveren is de vraag of de adviseur bij aanvang inzicht krijgt in de onderverdeling van het budget, zodat de adviseur kan vaststellen dat het budget toereikend is voor de ambities en eisen. Kunt u dat bevestigen.	De adviseur ontvangt inderdaad vooraf inzicht in de onderverdeling van (deel)budgetten.
29	B-11 Conc. Overeenk.	7.3	De hogere functies in de constructieve, bouwfysische en installatietechnische schaal hebben een relatief laag uurtarief ten opzichte van de toegevoegde waarde, en het niveau van de functie binnen de onderneming. Kunnen deze worden bijgesteld	Nee. Deze tarieven gelden overigens uitsluitend voor de verrekening van meer en minder werk.
30	B-11 Conc. Overeenk.	8.1	Gebruikelijk is om uurtarieven wel te indexeren. Kan dit worden toegestaan.	Nee. Deze tarieven gelden overigens uitsluitend voor de verrekening van meer en minder werk.
31	B-11 Conc. Overeenk.	14.5	U stelt dat de adviseur de resultaatsverplichting heeft voor de vergunning. Een resultaatsverplichting kan echter alleen worden aangegaan voor die onderdelen waar de adviseur ook daadwerkelijk eindverantwoordelijke invloed op heeft. Kan dit punt verder worden besproken in de dialoofase zodat over en weer er duidelijkheid en consensus is over wederzijdse verantwoordelijkheden.	De betreffende resultaatsverplichting ziet op een ontvankelijke vergunning aanvraag . Het eerste gedeelte van artikel 14.5 wordt als volgt verduidelijkt: " <i>De Adviseur heeft de resultaatsverplichting dat de vergunningsaanvraag ontvankelijk wordt verklaard, (...)</i> "
32	B-6 Geschiktheid kerncomp.	K-2	U vraagt nieuwbouw. Wij hebben een goede referentie, alleen het gebouw is gestript tot constructie en daarna is alles verder nieuwbouw. Kunt u deze referentie ook accepteren?	Vanwege de functie en het gebruik van het gebouw in relatie tot de onderhavige ontwerp-opgave, vinden wij de eis van een nieuwbouw onderwijsgebouw essentieel voor deze kerncompetentie. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
33	B-6 Geschiktheid kerncomp.	K-2	De combinatie nieuwbouw onderwijsgebouw en interieurontwerp onderwijsgebouw maken de eis zeer specifiek. Is het mogelijk om deze eisen te splitsen zodat 2 referentie onderwijsgebouwen voorgedragen mogen worden om aan de gehele eis te voldoen?	Voor 'interieurontwerp' volstaat het ontwerp van kleur- en materiaalgebruik in het interieur. Ontwerp van specifiek meubilair (vaste en/of losse inrichting) is niet noodzakelijk. Deze eis blijft ongewijzigd gehandhaafd.
34	Selectieleidraad	5.1.2, blz 27-28	Wij doen mee met een aannemer (constructief), een installatietechnische adviseur en een adviseur voor bouwfysica/brandveiligheid. In totaal dus 3 onderaannemers, naast ons, de architect, de 4de partij en hoofdindieners. Het is ons niet duidelijk of al deze onderaannemers de terbeschikkingstelling derden moeten invullen, en zo ja, of dit dan alleen de financiële of ook de technische verklaring betreft. In de kerncompetenties en selectiecriteria nemen de onderaannemers verschillende onderdelen voor hun rekening (k3-7 en s3).	Zie ook Tabel 9. Iedere onderneming waarop de Gegadigde of de Combinatie zich voor één van de kerncompetenties beroept is een derde die een <i>Terbeschikkingstellingsverklaring technische middelen</i> (Bijlage 5) moet verstrekken. Bijlage 4 <i>Terbeschikkingstellingsverklaring financiële middelen</i> betreft alleen de aansprakelijkheidsverzekering. Deze verzekering zal doorgaans door de Gegadigde of Combinatie worden gesloten. Bijlage 4 is alleen nodig als deze verzekering door een andere onderneming wordt gesloten dan Gegadigde of de Combinatie. AD wijst volledigheidshalve erop dat een aannemer die vanaf het begin in het ontwerpteam betrokken is, om aanbestedingstechnische redenen niet kan deelnemen aan de aanbesteding voor de realisatie. De informatievoorsprong die een aannemer daarmee opdoet beïnvloed de mededinging teveel, waarmee AD geen level-playing-field kan borgen.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
35	Selectieleidraad	Tabel 7, blz. 28	Wanneer is er sprake van een combinatie en wanneer van derden bij een samenwerking met andere bureaus/partijen? En kun je ook samenwerken met derden zonder dat je een beroep doet op hun draagkracht/ de terbeschikingsstellingsverklaringen moet invullen?	Een lid van de Combinatie wordt (na gunning van de Opdracht) contractpartner en is hoofdelijk aansprakelijk jegens de opdrachtgever. Een derde is onderaannemer van Gegadigde of de Combinatie en is niet hoofdelijk aansprakelijk jegens de opdrachtgever. Samenwerking met een derde zonder dat dit noodzakelijk is om te voldoen aan de geschiktheidseisen/kerncompetenties is mogelijk. Deze derden moeten worden vermeld in deel II D van de UEA. Deze derden verstrekken wel een UEA, maar hoeven geen Bijlage 5 in te dienen. Zie onder meer § 5.1.1 en 5.1.2 en tabel 9.
36	Selectieleidraad	Tabel 3, blz 19, K3	Bij K3 is een van de eisen dat het gebouw een ondergrondse parkeerkelder heeft van minimaal 1.200 m2 bvo. Mag dit ook een ondergrondse fietsparkeerkelder betreffen? We gaan er van uit dat de aanbestedende dienst het liefst universiteiten/ andere scholen ziet en hier is fietsparkeren meer van toepassing.	Ja, dit mag ook een fietsparkeerkelder zijn.
37	Selectieleidraad		De hele uitvraag ademt een sfeer van krampachtig risico's uitsluiten en zekerheid zoeken. Uiteraard is ervaring belangrijk maar door de extreme stapeling van zeer specifieke eisen (geen vergelijkbare ervaring, maar gelijke ervaring) kunnen er slechts een handvol bureaus aan de kerncompetenties voldoen en worden jonge talentvolle bureaus en lokale bureaus uitgesloten van deelname. Strookt dit wel met de visie van de gemeente Rotterdam? Wat is de visie van de gemeente en aanbestedende dienst op het uitsluiten van deze groep?	De AD meent dat het set geschiktheidseisen (kerncompetenties) toe ziet op een vergelijkbare ervaring en niet een gelijke ervaring. De selectiecriteria zijn proportioneel aan de complexiteit van de onderhavige opdracht (met o.a. verschillende onderwijstypen in één gebouw, de specifieke locatie en het gebouw met een beperkte footprint). De AD deelt daarom niet uw mening dat de kerncompetenties leiden tot uitsluiting van de door u beschreven groep.
38	Selectieleidraad	3.3.2 Kerncompetenties	Voor alle referenties geldt dat het definitief ontwerp dient te zijn afgerond in de periode van (maximaal) vijf jaar voorafgaand aan de publicatiedatum van deze aanbesteding. De doorlooptijd van projecten met eenzelfde omvang/complexiteit als de onderhavige opdracht voor de Onderwijslocatie Laan op Zuid is doorgaans 2 tot 3 jaar en inclusief realisatie 2 tot 4 jaar, met name binnen een integraal TE-ontwerpteam. Gezien de strakke referentietermijn zal het aantal geschikte gegadigden op één hand te tellen zijn. Verzoek aan de aanbestedende dienst om een ruimere referentietermijn te hanteren en daarbij ook projecten die gerealiseerd/opgeleverd zijn binnen de gestelde referentietermijn toe te laten.	Zie het antwoord op vraag 2.
39	Selectieleidraad	3.3.2 Kerncompetenties	Bij de verschillende kerncompetenties K1 t/m K10 worden meerdere competenties opgesomd waaraan een referentie moet voldoen. Dit zijn zeer specifieke kerncompetenties, zo specifiek zelfs, dat u niet vraagt om vergelijkbare ervaring, maar gelijke ervaring. En dat mag niet op grond van art 2.93 lid 3Aw. Voorts stelt de Gids Proportionaliteit dat u moet vragen om één referentie per kerncompetentie en één kerncompetentie per referentie voorschift 3.5.G. Verzoek uw kerncompetenties K1 t/m K10 aan te passen conform Gids Proportionaliteit en Aanbestedingswet	Er wordt niet meer dan één kerncompetentie per referentie uitgevraagd. Bijvoorbeeld bij K1 is de kerncompetentie het 'ontwerpen van een nieuw gebouw'. De specificaties van de gevraagde referenties zijn gebaseerd op de functionaliteit en kenmerken van de onderhavige opdracht en in lijn met de Gids Proportionaliteit. De functionaliteit en kenmerken die gesteld worden aan de referenties zijn naar oordeel van de AD relevant voor de onderhavige opdracht.
40	B-8 NvU	11	Dient voor BREEAM daarwerkelijk een certificaat te worden aangevraagd (ontwerp en oplevering) of alleen de ambitie om te voldoen aan de vereiste credits?	Op dit moment is BREEAM of een soortgelijke certificering wel uitgangspunt. Dit hangt echter mede af van de uitwerking van de duurzaamheidsambities in de Dialoogfase.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
41	B-8 NvU	11	Er geldt een aansluitplicht op de stadsverwarming en er dient onderzocht te worden of een WKO-systeem kan worden toegepast. Kunnen wij ervan uitgaan dat de verschillende onderwijsinstellingen worden aangesloten op één centrale warmte- en koudecentrale waarbij met energiemeters het energieverbruik wordt verrekend?	Ja, dit is het uitgangspunt binnen het project.
42	B-9 Ambitiedoc.	4	Is het document 'ambitiedocument duurzaamheid' beschikbaar voor de selectiefase?	Nee, dit document is in deze fase niet afzonderlijk beschikbaar, maar de essentie hiervan is opgenomen in het Ambitiedocument (Bijlage 9).
43	B-11 Conc. Overeenk.	18 - artikel 15.5	In artikel 15.5 staat deze zin: <i>"Indien de Opdrachtgever overgaat tot opzegging op grond van dit artikel, heeft de Adviseur recht op een honorarium ter vergoeding van haar werkzaamheden tot heeft de Adviseur recht op een vergoeding naar de stand van de werkzaamheden."</i> De zin loopt niet goed. We vermoeden dat het woordje tot moet zijn: of .	De betreffende zin in artikel 15.5 wordt als volgt aangepast: <i>"Indien de Opdrachtgever overgaat tot opzegging op grond van dit artikel, heeft de Adviseur recht op een vergoeding naar de stand van de werkzaamheden tot en met de dag van opzegging en is de Opdrachtgever geen schadevergoeding verschuldigd aan de Adviseur."</i>
44	B-11 Conc. Overeenk.	12 - artikel 10.2	Er staat deze zin: <i>"Opdrachtgever zal als begunstigde op genoemde polis/verzekeringsbewijs worden vermeld."</i> Dit is zeer ongebruikelijk. Wij hebben een doorlopende verzekering, waarop dus geen enkele opdrachtgever als begunstigde staat vermeld; we sluiten niet een aparte verzekering af voor deze opdracht. Indien er een verzekeringskwestie zou zijn, dan vindt de uitbetaling uiteraard aan u als opdrachtgever plaats.	Akkoord, de betreffende bepaling zal uit art. 10.2 worden geschrapt.
45	B-11 Conc. Overeenk.	18 - artikel 15.8	Ervaring in het algemeen leert dat wanneer een Second Opinion wordt gevraagd dit altijd (terecht, maar meestal onterecht) discussie oplevert en tijd kost. Ons voorstel voor het contract is om de volgende zin toe te voegen (of soortgelijk): <i>"De Opdrachtgever zal de intentie tot het aanvragen van een second opinion altijd aankondigen aan de Opdrachtnemer en alleen bij geschillen."</i>	Wij nemen deze suggestie over. Deze zin zal in een volgende versie van de Overeenkomst worden toegevoegd.
46	B-11 Conc. Overeenk.	15 - artikel 12.4	In 12.4 wordt de aansprakelijkheid van de opdrachtgever beperkt en is daarmee uit verhouding met de hoogte/zwaarte van de aansprakelijkheid die de opdrachtnemer heeft jegens opdrachtgever. wij verzoeken u deze bepaling te laten vervallen cq de zwaarte van de aansprakelijkheid gelijk te trekken voor opdrachtgever en opdrachtnemer.	De AD is niet bereid om deze bepaling aan te passen, gelet op de aard, omvang en duur van de werkzaamheden van de Adviseur.
47	B-11 Conc. Overeenk.	17 - artikel 14.4	Kan de Opdrachtgever de specifieke eisen en normen van de gemeente Rotterdam die afwijken van het wettelijke kader ter beschikking stellen?	De specifieke eisen van de gemeente Rotterdam zijn openbaar en op internet te raadplegen. Ten aanzien van de vo-school is bepaald dat het Programma van Eisen Frisse Scholen 2021 van toepassing is. Uiteraard moet het ontwerp aan de lokale wet- en regelgeving voldoen.
48	B-11 Conc. Overeenk.	14 - artikel 10,6	Het is onredelijk deze bepaling te laten vervallen. De opdrachtnemer heeft immers geen contractuele relatie met derden opdrachtnemers van de opdrachtgever. Wij verzoeken u de bepaling cf DNR te laten staan. Indien u dat niet wil vragen wij uw overweging te motiveren	Akkoord, in de Overeenkomst komt art. 10.6 te vervallen, zodat art. 12 lid 6 DNR 2011 van toepassing is.
49	B-11 Conc. Overeenk.	14 - artikel 11,3	Ons inziens is het niet redelijk om de verantwoordelijkheid van correcte informatie van de opdrachtgever geheel bij de opdrachtnemer te leggen. Wij verzoeken u de bepaling conform DNR te laten staan. Indien u dat niet wil vragen wij uw overweging te motiveren.	De AD is niet bereid om deze bepaling aan te passen, gelet op de aard, omvang en duur van de werkzaamheden van de Adviseur.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
50	B-11 Conc. Overeenk.	15 - artikel 12.1	De opdrachtnemer kan alleen verantwoordelijk worden gehouden voor schade die toerekenbaar is aan haar. door heel hoofdstuk 6 van de DNR te schrappen verdwijnt deze belangrijke nuance. Wij verzoeken u de bepaling conform de DNR te laten staan. Indien u dat niet wil vragen wij uw overweging te motiveren.	De AD is niet bereid om deze bepaling aan te passen, gelet op de aard, omvang en duur van de werkzaamheden van de Adviseur.
51	B-11 Conc. Overeenk.	16 - artikel 12.8	Door de DNR te schrappen op dit punt en onderstaand artikel van toepassing te verklaren (2,5 mio per gebeurtenis) wordt per saldo een ongelimiteerde verzekering gevraagd. Dit is niet mogelijk; wij verzoeken u het verzekerde bedrag voor het gehele project (de opdracht) te maximeren zoals ook in de DNR wordt aangehouden. Indien u dat niet wil vragen wij uw overweging te motiveren	Akkoord, in art 12.8 van de Overeenkomst komt de toevoeging "per gebeurtenis" te vervallen.
52	Selectieleidraad	1.3	Deze paragraaf beschrijft onder andere het ontwerpteam. Op welke wijze wordt Projectmanagement voor deze opdracht voorzien?	Voor het projectmanagement van deze ontwerp- en bouwopgave zoekt de AD een externe partij. Hiervoor zal over circa 1-2 maanden een Europese aanbesteding worden gepubliceerd.
53	Selectieleidraad	2.5	Wat wordt bedoeld met "OPTIONEEL" voor de fasen 4 t/m 7? Wordt hiermee bedoeld dat voor het Ontwerpteam de opdracht kan stoppen na fase 3 (DO)?	In feite kan de Opdracht na het DO stoppen, maar de AD heeft wel de intentie om alle fasen in opdracht te geven. Zie de alinea direct onder de opsomming van de fasen op pag. 13 van de Selectieleidraad.
54	Selectieleidraad	2.6	De bouwkosten bedragen indicatief 50 miljoen euro. Kunt u inzichtelijk maken op welke grondslagen deze bouwkosten zijn samengesteld? Kunt u deze bouwkosten gedifferentieerd per discipline inzichtelijk maken?	Zie het antwoord op vraag 23. Een bouwkostenoverzicht per discipline is op dit moment nog niet beschikbaar. Dit zal verderop in de aanbestedingsprocedure beschikbaar worden gesteld.
55	Selectieleidraad	2.6	De bouwkosten bedragen indicatief 50 miljoen euro. De totale waarde van de Overeenkomst bedraagt ca. 3 miljoen euro, exclusief btw, als alle fasen en optionele onderdelen in opdracht worden gegeven. Dit representeert een honorarium van 6%. Uw beschrijving in paragraaf 5.4 dat prijs geen onderdeel is van de gunningscriteria waarderen wij positief, doordat u hiermee laat blijken dat kwaliteit prevaleert. Gezien de ambities van uw opdracht denken wij dat een honorarium van 8-10% passender is voor uw opgave. Kunt u aangeven hoe uw bepaling van de waarde van de overeenkomst tot stand is gekomen?	Zie het antwoord op vraag 13.
56	Selectieleidraad	2.6	U beschrijft "De definitieve waarde van de advieskosten van de Opdracht wordt bij de uitnodiging tot inschrijving door de AD bepaald." Kunt u toelichten hoe de AD deze waarde bepaalt?	Dit hangt voornamelijk af van de bepaling van de definitieve scope van de Opdracht, die o.a. in de Taakbeschrijving (de kruisjeslijst) wordt vastgelegd. De Taakbeschrijving kan nog worden aangepast als gevolg van inzichten die in de Dialooffase worden opgedaan.
57	B-8 NvU	Duurzaamheidsambities	U beschrijft dat "Om (een deel van) de duurzaamheidsambities te waarborgen zal certificering volgens de laatste versie van BREEAM (of gelijkwaardig) gevraagd worden." Welk BREEAM-niveau/ score stelt u als uitgangspunt voor het ontwerp?	Op dit moment is BREEAM of een soortgelijke certificering wel uitgangspunt. Het eventuele niveau of score hangt echter mede af van de uitwerking van de duurzaamheidsambities in de Dialooffase.
58	B-8 NvU	Technische randvoorwaarden	U beschrijft "Bij het ontwerp, de bouwvoorbereiding en de uitvoering moet te allen tijde rekening worden gehouden met de bestaande kabels & leidingen in de omgeving." Is inventarisatie van bestaande kabels en leidingen onderdeel van onze opgave óf worden alle relevante gegevens beschikbaar gesteld door het Ingenieursbureau van de Gemeente Rotterdam?	Als bijlage bij de NvU horen de Civiel Technische Randvoorwaarden (CTR). Hierin staat o.a. alle informatie van de kabels en leidingen zoals bij de gemeente bekend en onder welke voorwaarden deze informatie wordt verstrekt. Zo ook welke inventarisatie en werkzaamheden nog door de ontwikkelende en ontwerpende partij dienen te worden uitgevoerd. Deze CTR zal in een later stadium worden gedeeld. Alle beschikbare gegevens, inclusief graafprofielen zullen beschikbaar worden gesteld.

Vraag nr.	Verwijzing naar SL of Bijlage	Paragraaf / pagina	Vraag	Antwoord
59	B-8 NvU	Beleidskaders	U beschrijft bij "Rotterdam Circulair": "Er wordt een materialenpaspoort opgesteld". Door wie wordt dit paspoort opgesteld?	Dit paspoort kan door de ontwerpende en/of uitvoerende partij worden opgesteld. Dit wordt verderop in het traject bepaald.
60	Selectieleidraad	2.8.1	U beschrijft dat 2% van de opdrachtwaarde ingezet moet worden t.b.v. Social Return. Wij onderschrijven social return van harte en zorgen op diverse manieren dat mensen uit de verschillende doelgroepen aan het werk, een leerwerkplek of een stage worden geholpen. Een zinvolle invulling en ontwikkelperspectief staan daarbij voorop. Zodoende is het niet altijd mogelijk, dat de volledige social return invulling voor één project wordt uitgevoerd. Staat de gemeente toe, dat mensen die in het kader van social return aan het werk worden geholpen, ook andere werkzaamheden mogen doen die niet direct in relatie staan tot deze opdracht?	Er zijn verschillende mogelijkheden m.b.t. de inzet van kandidaten ten behoeve van SR, hierin zijn de verschillende omstandigheden van belang. Na gunning zal er dan ook een accountmanager vanuit het WSPR worden toegewezen om te helpen met mogelijke vragen en het geven van hulp en/of advies.
61	Selectieleidraad	2.8.1	Wij zijn een organisatie die maatschappelijk betrokken is. Er zijn veel MVO activiteiten (maatschappelijk betrokken activiteiten) die door onze medewerkers geïnitieerd en uitgevoerd worden. Vanuit deze gedachte willen wij via Social Return de doelgroep van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid bieden om kennis en ervaring op te doen in het meedraaien in projecten, om zodoende hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Gezien de aard van onze advieswerkzaamheden worden onze werkzaamheden nagenoeg volledig ingevuld door mensen met een HBO en WO opleiding. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de werkzaamheden voor dit project stellen wij voor het bieden van leer/werkplekken voor HBO en WO, en de daarmee gemoeide kosten en inspanningen, mee te nemen bij de invulling van de SROI inspanning voor de gemeente Rotterdam. Kunt u daarmee instemmen?	Er zijn verschillende mogelijkheden m.b.t. de vervulling van SR naast arbeidsparticipatie, denk hierbij aan de andere mogelijkheden genoemd in de paragraaf: Arbeidsontwikkeling, Maatschappelijke activiteiten en een Opdracht aan sociale werkvoorziening en/of sociaal ondernemer, ten behoeve van SR. Na gunning zal er dan ook een accountmanager vanuit het WSPR worden toegewezen om te helpen met mogelijke vragen en het geven van hulp en/of advies. Uw vraag m.b.t. maatschappelijk betrokken activiteiten kunt u bespreken met uw toegewezen accountmanager, die zal samen met u kijken welke mogelijkheden er zijn.
62	Selectieleidraad	2.8.2	Begrijpen wij het goed dat zowel de gemeente Rotterdam als de Hogeschool Rotterdam, beiden een social return-verplichting formuleren, die ook beiden dienen te worden ingevuld door de opdrachtnemer?	Ja, correct. De Social Return verplichting van HR wordt voorafgaand aan de Dialoofase beschikbaar gesteld. Zie ook het antwoord op vraag 63.
63	Selectieleidraad	2.8.2	U geeft hier een omschrijving van de mogelijke invulling van Social Return. Kunt u een indicatie geven van de door u verwachte omvang van deze invulling?	Voor de social return verplichting jegens HR zal het vooral gaan om gastcolleges, begeleiding van een studentenproject en stageplaatsen voor studenten. Dit zal in overleg met opdrachtnemer nader worden ingevuld. Qua omvang gaat het om 1-5 gastcolleges per jaar, mogelijke begeleiding van een studentenproject per jaar en het bieden van de mogelijkheid voor 1 stageplek per jaar.
64	Selectieleidraad	3.2.1	Lezen wij het juist dat u voor de voorwaarden van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering verwijst naar de raampolis van BNA en Nlingenieurs?	Nee, de AD verwijst hier voor de voorwaarden niet naar de raampolis van BNA en Nlingenieurs. De AD verwijst naar Hoofdstuk 6 van de DNR 2011, versie juli 2013, waarin is aangegeven welke aansprakelijkheid afgedekt dient te worden door de verzekering van Adviseur. De omvang van de dekking is vastgesteld op minimaal € 2.500.000,=.